

Р.В. ВОЛЧЕЦЬКИЙ,

заступник начальника відділу з питань економіки природокорисутавання та туризму Департаменту економічного розвитку, торгівлі та туризму Миколаївської облдержадміністрації, м.Миколаїв

ВИКОРИСТАННЯ ДОСВІДУ ЄГИПТУ ТА ІЗРАЇЛЮ У ФОРМУВАННІ ПРИВАБЛИВОГО ТУРИСТИЧНОГО ІМІДЖУ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Починаючи з 2014 року Україна знаходиться в умовах нестабільної політичної, економічної ситуації, соціального напруження та неоголошеної війни з Російською Федерацією, що негативно впливає на розвиток туризму та міжнародний туристичний імідж України.

Крім того, в країні відзначається невідповідність співвідношення «ціна-якість» надання туристичних послуг, зношеність основних фондів туристичних підприємств, стала тенденція домінування виїзного туризму над в'їзним, що свідчить про відтік грошових коштів за кордон, тому особливо необхідно залучення держави у розвитку туристичної індустрії за допомогою набору інструментів, спираючись на світову практику.

Розглянемо на прикладі таких туристично-розвинених країн як Єгипет та Ізраїль особливості застосування різних варіантів формування привабливого туристичного іміджу для України.

Протягом 2014 року в туристичній галузі єгипетської економіки спостерігалися позитивні тенденції, зокрема, значне зростання ринку припало на другу половину минулого року (тільки в третьому кварталі державна скарбниця поповнилася на 2 млрд. дол. США, що перевищило аналогічний показник минулого року на 112%). Загалом, за 2014 р. бюджет країни поповнився на 7,5

млрд. дол. США за рахунок доходів від туристичної галузі. Протягом минулого року Єгипет відвідало 10 млн. туристів (в 2013 р. – 9,5 млн.). [5]

У першу чергу, зазначеному зростанню сприяло зняття європейськими країнами, влітку 2014 року застережень щодо відвідання Єгипту (після нападу в лютому минулого року на туристичний автобус в курортному місті Таба, в результаті якого загинули три туристи з Південної Кореї, 15 європейських країн виступили з рекомендаціями для своїх громадян відмовитися від відвідування АРЕ). [1]

Крім того, Міністерство туризму АРЕ вживає активних заходів для популяризації країни. Зокрема, планується запровадити виплату субсидій на вакантні місця авіакомпаніям, які здійснюють рейси в туристичні міста Луксор та Асуан, а також збільшити кількість чартерних рейсів з тих країн, де популярним є культурний туризм. [2]

У жовтні 2014 року Міністерство туризму АРЕ презентувало програму туристичного маршруту, присвяченого перебуванню в Єгипті Святого Сімейства. Окрім приваблення в країну туристів, передбачається також, що проект вплине на розвиток низки галузей регіонів країни, які знаходяться вздовж маршруту прямування.

Міністерство працює над освоєнням нових туристичних ринків. За три роки планується залучити 1 млн. туристів з Індії, 100 тис. туристів з Південної Африки (що особливо вигідно, тому що середні витрати туриста цієї країни становлять 120 дол. США за ніч), а також Китаю, Бразилії та Аргентини.

Новим маркетинговим ходом стало підписання угоди з Грецією про те, що японські туристи, які бажають відвідати Афіни, долаючи при цьому відстань в 12 тис. км, зможуть протягом поїздки без додаткових витрат відвідати і Єгипет. Дана угода має на меті збільшити туристичний потік з Тихоокеанського регіону, одного з самих подорожуючих в світі.

Єгипетські посадовці розраховують до кінця 2015 р. досягти рекордних показників галузі 2010 року, коли країну відвідало понад 14 млн. осіб, що

поповнило державний бюджет на 12,5 млрд. дол. США. Проте, все це можливо за умови стабільної безпекової ситуації в регіоні та Єгипті.

Крім того, у зв'язку із знеціненням російського рубля, спостерігається відтік російських туристів. Тому, працюючи на перспективу, в умовах девальвації рубля та з метою стимуляції туристичних потоків з Росії (2014 року Єгипет відвідало близько 3 млн. росіян), сторони домовилися з лютого 2015 року використовувати російський рубль в якості одиниці платежів у сфері туризму і торгівлі в цілому. На початковому етапі, рубль буде використовуватися для оплати туристичних путівок і зборів туристичних компаній.

Крім того, з метою збільшення потоку туристів з Росії, Єгипет скасував візові збори для громадян РФ. Російські відпочиваючі, які купуватимуть комплексні тури на курорти Червоного моря у період з 15 січня по 30 квітня, не сплачуватимуть візовий збір у розмірі 25 дол. США. [5]

Туризм в Ізраїлі одна з важливих складових бюджету країни. Туристична галузь економіки обслуговує як ізраїльтян, так й іноземних гостей. Умовно туристичну сферу країни можна поділити на 4 основні складові: рекреаційний туризм, релігійний туризм, оздоровчий туризм, сільський туризм.

Велика кількість археологічних та архітектурних пам'яток, пляжні зони трьох морів, лікувальні курорти і теплий клімат роблять туризм в Ізраїль привабливим для іноземних туристів. Сотні тисяч християн-паломників з усього світу щорічно відвідують такі ізраїльські міста, як Єрусалим, Назарет, Віфлеєм. Водночас, Стіна плачу, Храм Гробу Господнього, золотий Купол Склі привертають в Єрусалим паломників трьох авраамічних релігій (іудаїзму, християнства та ісламу). Крім того, ізраїльське місто Хайфа є духовним центром релігії Бахаї, де розташована усипальниця засновника цієї релігії. [4]

Природні ресурси країни, які включають, зокрема, Мертве море, повітря Арада, гарячі джерела Хамат-Гадер, басейни з термомінеральною водою Хамей Гааш тощо, створюють унікальні можливості для розвитку оздоровчого туризму. Водночас, сучасна технологічно розвинута медицина, висококваліфікований

медперсонал, впровадження наукових досліджень та унікальний досвід у лікуванні певних хвороб та пошкоджень приваблюють велику кількість пацієнтів з інших країн.

Останнім часом все більшого розмаху набуває в Ізраїлі сільський туризм. Чисте повітря і свіжі продукти протягом року роблять сільський туризм альтернативою звичайним формам в туристичній галузі. [3]

Таким чином, незважаючи на військово-політичну нестабільність, пов'язану в першу чергу з довго триваючим палестино-ізраїльським конфліктом, туристична галузь Ізраїлю продовжує нарощувати свій потенціал та давати суттєві економічні прибутки. Так, у 2013 році доходи від туризму склали 40 мільярдів шекелів (11,5 млрд. дол. США). У цій галузі зайнято 195 тисяч осіб, що складає 6% від числа зайнятих в ізраїльській економіці. Протягом 2013 року країну відвідала рекордна кількість туристів – 3,5 млн. осіб. Більшість приїжджаючих до Ізраїлю були християнами (53%) та іудеями (28%). Водночас в 2014 році, у зв'язку з загостренням конфлікту і антитерористичною операцією збройних сил Ізраїлю, кількість туристів, які приїхали в серпні в країну, скоротилося на 31%, у порівнянні з серпнем попереднього року. [1]

Урядовою установою, що відповідає за розвиток туризму в Ізраїлі – є Міністерство туризму Ізраїлю. Основною метою міністерства туризму є залучення зарубіжних гостей в країну. Для цього при Міністерстві створена Державна компанія з туризму, що займається маркетингом, професійним навчанням персоналу, контролем готелів, рекламою і т.д.

Друге за важливістю завдання Міністерства – є розвиток внутрішнього туризму. У Міністерства є представництва по всьому світу (здебільшого при дипломатичних установах країни), у тому числі і в Україні.

Слід також відзначити, що на сайті Міністерства туризму Ізраїлю надається детальна інформація щодо туристичного потенціалу країни, поради туристам, розповідається про події та новини в туристичній сфері тощо. Таким

чином, сайт є певного роду путівником і порадиником при плануванні туристичної поїздки. [4]

Аналізуючи вищезазначену інформацію, можна дійти висновку, що такі країни як Єгипет та Ізраїль приділяють значну увагу співпраці державних органів туристичного спрямування із громадськими інституціями у сфері виконання наглядово-регуляторних функцій. За прикладом провідних туристичних країн світу доцільно розглянути питання щодо створення в Україні національної туристичної організації (далі – НТО) як організації, яка об'єднає юридичних осіб публічного і приватного права, та функціонуватиме на принципах державного-приватного партнерства, як всередині країни так і за кордоном. До складу учасників НТО також зможуть долучитися перевізники, виставкові та рекламні компанії.

Таким чином, окремі елементи механізмів державного регулювання туристичної галузі провідних країн світу, ефективність яких перевірена часом та підтверджена конкретними досягненнями у розвитку туризму, доцільно використовувати для розвитку туристичної галузі України з урахуванням політико-економічної ситуації та історичних, соціальних і культурних наслідків. Однак, активізація розвитку пріоритетних для України в'їзного та внутрішнього туризму в регіонах України можлива тільки у разі запровадження додаткових важелів стимулювання розвитку вітчизняного туризму та визначення реальних кроків державної підтримки.

Список використаних джерел:

1. Антонюк Н., Краєвська О. Перспективи розвитку європейського туризму на 2014-2020 роки // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. – 2014. – Випуск 34. – С. 133–141.

2. Давидова О. Г. Моделі державного регулювання розвитку туристичної діяльності: світовий досвід [Електронний ресурс] // Електронне наукове фахове

видання «Ефективна економіка». – 2012. – №10. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=1480>.

3. Кравчук І. Державне регулювання розвитку туризму: зарубіжний досвід та перспективи впровадження // Вісник Львівського національного університету. Серія «Міжнародні відносини». – 2008. – Вип. 24. – С.134–141.

4. Козловский Е.В. Иностраный опыт регулирования международного туризма и его использования в Украине [Електронний ресурс] // Tourism in Ukraine. – Режим доступу: <http://www.ukrtourism.com.ua/ru/articles/1305>.

5. Матеріали виїзного засідання Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму у Львівській області на тему: Актуальні питання розвитку туристичної та курортної інфраструктури на прикладі Львівщини» від 10 липня 2015 року. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://komsport.rada.gov.ua/komsport/control/uk/index>.